

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 1995/66
KARAR NO : 1996/16

ÖZET: TPAO'da kapsam dışı personele statüsünde çalışan davacının, görevine son verilmesine ilişkin işlem iptali istemi ile açtığı davanın, idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Tunay Berber
Davalı : Türkiye Petrolleri A.O. (TPAO) Genel Müdürlüğü- ANKARA

Ö L A Y : Davacı, davalı kurumda iş akdine bağlı, kapsam dışı personel statüsünde, Teftiş kurulu Başkanı olarak görev yapmaktayken, Kapsam Dışı Personel Yönetmeliğinin 30., 66. ve 1475 sayılı İş Yasası'nın 13. ve 14. maddelerine dayanılarak, kıdem tazminatı, ihbar öneli ücreti ödenmek suretiyle görevine son verilmesine ilişkin, 16.1.1995 gün ve 138 sayılı işlemin iptali ve mahrum kalınan parasal hakların yasal faiziyle birlikte tahsili istemiyle, 28.2.1995 tarihinde idare mahkemesinde dava açmıştır.

Davalı idare savunmasında görev itirazında bulunmuş, ANKARA 7. İDARE MAHKEMESİ; 27.4.1995 gün ve 322 sayıyla, idarenin görev itirazının reddine ve mahkemelerinin görevli olduğuna karar vermiş, davalı idarenin 22.6.1995 tarihli itiraz dilekçesi ile dosyayı Cumhuriyet Başsavcılığına göndermiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI; 21.9.1995 gün ve 81883 sayılı düşünce yazısıyla olumlu görev uyumsuzluğu çıkarmış; Danıştay Başsavcılığının, davanın çözümünün idari yargı yerinin görevine girdiği yolundaki 12.10.1995 gün ve 66-34-G sayılı düşünce yazıları da alınarak dosyaya konulmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, O.Hulusi Mustafaoğlu, Süleyman Sezen, Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, ^{Dr.} Erol Alpar ve Ertuğrul Takanın katılmaları ile yaptığı 22.1.1996 günlü toplantıda, raportör Hâkim Ayten Anıl'ın raporu ile Yargıtay ve Danıştay Başsavcılarının düşünce yazıları ve dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet Gökalp ile Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Sinan Yörükoğlu'nun sözlü açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dava, Kapsam Dışı Personel Yönetmeliğinin 30., 66. ve 67. ve 1475 sayılı İş Yasası'nın 13. ve 14. maddelerine dayanılarak göreve son verilmesi işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Görevli yargı yerinin belirlenmesi için iş yerinin ve davacının statülerinin belirlenmesi gerekmektedir.

Türkiye Petrolleri A.Ş. 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında bir Kamu İktisadi Teşekkülü olup, bu kararnamede ayrı tutulan haller dışında özel hukuk hükümlerine tabi ve tüzel kişiliği olan bir kuruluştur.

Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında kapsam dışı personel adı altında İş Yasası çerçevesinde çalıştırılan bir kesim bulunmaktadır. Kapsam dışı personel deyimini uygulama alanına girdiğinden Kanun ve KHK lerde yer almamakta, sendikalarla işveren arasında aktedilen toplu iş sözleşmelerinde bahis konusu edilmekte ve toplu iş sözleşmesinden yararlananlar "kapsam içi" diğerleri de "kapsam dışı" olarak adlandırılmaktadır.

Bu ibareye, 418 sayılı KHK'de yer verilmiş ise de, bu KHK'nin tümü Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir. Kapsam dışı personel deyimine daha ^{sonra} 18.5.1994 gün ve 527 sayılı KHK de ve 24.11.1994 gün ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine İlişkin Yasa'da yer verildiği ve bu personelin İş Yasası'na tabi olmasına rağmen kamu personeli sayıldığı, Yasanın sistematiğinden, yani bunlara yasada memur ve sözleşmeli personelle birlikte yer verilmesinden anlaşılmaktadır. Kapsam dışı personel adıyla belirlenen görev ünvanlarının, kurumda belli bir süre çalıştıktan sonra sendika ile ilişkisini kesen ve daha çok idareci niteliğindeki personel olduğu, bu ayırmadaki amacın, bu kesimin yetkilerinin asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten personele yaklaştırılması olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan davacı, Teftiş Kurulu Başkanı olarak 12.11.1993 gün ve 21756 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Türkiye Petrolleri A.O. Teftiş Kurulu Yönetmeliğine de tabidir. Bu yönetmeliğin 7. maddesinde: Teftiş Kurulu Başkanının 15 yıl iç hizmeti bulunan ortaklık müfettişleri veya diğer kamu kurumlarında aynı süre müfettişlik yapmış kişiler arasından genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulunca atanacağı belirtilmiş; -Müfettişlik Güvencesi- başlıklı 36. maddesinde de: "Teftiş hizmetleri, diğer idari görevlerden ayrı bir kariyer olarak düzenlendiğinden; ortaklık müfettişleri kendi istekleri dışında veya teftiş hizmetlerinin gerekleriyle bağdaşmayan sıhhi, ahlâki veya mesleki yetersizlikleri tespit edilmedikçe, görevden alınamaz, diğer idari göreve atanamazlar..." hükmü yer almış bulunmaktadır.

Yönetmelikler dayandıkları yasaların uygulama yöntemlerini belirleyen ve idare tarafından yürürlüğe konulan genel düzenleyici tasarruflardır. Bunlara dayanılarak tesis edilen işlemlerin de, bu nedenle idari nitelikte olduğunun kabulü gerekmektedir.

Gerek Teftiş Kurulu Yönetmeliği gerekse Kapsam Dışı Personel Yönetmeliğinin idari tasarruf olma nitelikleri ve 4046 sayılı Yasa ve 527 sayılı KHK hükümleri gözönüne alındığında idari kadrolarda, kapsam dışı personel statüsünde bulunan ve İş Yasası'na tabi olan personel de kamu personeli sayılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Yasası'nın 4001 sayılı Yasayla değişik 2. maddesinde: idari işlemler hakkında yetki, şekil, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için kişisel hakları ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları idari dava türleri arasında gösterilmektedir.

Açıklanan nedenlerle Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 22.1.1996 gün ve E.95/1, K.96/1 sayılı ilke kararı doğrultusunda davanın idare mahkemesinde çözümlenmesi, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması yönündeki başvurusunun reddi gerekmektedir.

genel kurulunun

SONUÇ : Uyuşmazlık Mahkemesi/22.1.1996 gün ve 1995/1, 1996/1 sayılı ilke kararı doğrultusunda, davanın idari yargı yerinde çözümlenmesine, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 21.9.1995 gün ve 81803 sayılı başvurusunun reddine, 22.1.1996 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selçuk Tüzün

Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

Üye
Süleyman Sezen

Üye
Nursel Aymakoğlu

Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

Üye
Dr. Erol Alpar

Üye
Ertuğrul Taka

4